

Asia: VN/24182/2023

Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto - Arviomuistio

Näkemyksenne eläintenpitokiellon käytön lisäämisestä ja kiellon keston pidentämisestä?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Näkemyksenne eläintenpitokiellon rikkomisesta säädetyn rangaistusasteikon muuttamisesta?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Edellä mainituille toimenpiteille mahdolliset vaihtoehtoiset keinot?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Muita huomioita

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Suomen Asianajajat kiittää mahdollisuudesta lausua eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto – arviomuistiosta.

Yhtenä Suomen Asianajajien sääntömääräisenä tehtävänä on seurata oikeuskehitystä maassa ja lausuntoja antamalla sekä aloitteita tekemällä tarjota kokemuksensa yhteiskunnan käytettäväksi. Suomen Asianajajien oikeuspoliittisen työn lähtökohta on oikeusvaltion turvaaminen. Lausunnoissaan Suomen Asianajajat pyrkii painottamaan oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen, oikeusturvaan sekä oikeuden saavutettavuuteen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä asianajajakunnan

itsenäisyyden ja riippumattomuuden turvaamiseen liittyviä näkökulmia. Pyydettyä lausuntona Suomen Asianajajat esittää seuraavaa.

Rangaisusasteikkojen käyttäminen

Yhteiskunnassa vallitsevat eläimiä koskevat asenteet ovat muuttuneet, ja eläinten hyvinvointi arvotetaan aikaisempaa tärkeämmäksi. Eläinten hyvinvoinnista on tullut yksi eettisistä kysymyksistä, joka näkyy laajasti yhteiskunnallisessa keskustelussa. Jotta rangaistusjärjestelmä koettaisiin oikeudenmukaiseksi ja asianmukaiseksi, tulee sen heijastaa yhteiskunnassa vallitsevaa arvomaailmaa.

Suomen Asianajajat katsoo, että eläinsuojelurikosten osalta tähän tavoitteeseen voidaan päästä kehittämällä rangaistuskäytäntöä johdonmukaisesti. Kuten arviomuistiossa todetaan, eläinsuojelurikoksista annettujen tuomioiden rangaistusseuraamukset painottuvat tällä hetkellä pääosin sovellettavien rangaistusasteikkojen alapäähän. Suomen Asianajajat yhtyy arvioon siitä, että pelkkä rangaistusasteikkojen ankaroittaminen ei käytettävissä olevan tiedon valossa todennäköisesti estäisi tai ennaltaehkäisisi eläinsuojelurikoksina arvioitavaa menettelyä. Sen sijaan tulee keskittyä rangaistuskäytännön ohjaamiseen lainkäyttäjiä kouluttamalla, ja näin päästä tilanteeseen, jossa asteikkoja hyödynnetään nykyistä laajemmin ja tavalla, joka paremmin huomioi kulloinkin arvioitavana olevan yksittäisen menettelyn moitittavuuden asteen.

Muutokset eläintenpitokiellon määräämiseen

Arviomuistiossa todetusti rangaistukset muodostavat rikosoikeudellisen seuraamusjärjestelmän ytimen. Eläinsuojelurikosten kohdalla keskeinen merkitys on kuitenkin rangaistuksen ohella myös tällaiseen rikokseen syylistymisen johdosta määrättävällä eläintenpitokiellolla.

Suomen Asianajajat pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ja rikosten uusimisen estäminen kytketään muistiossa eläintenpitokieltoon tehtäviin muutoksiin. Ehdotus, jossa ensinnäkin luovutaisiin poikkeusmahdollisuuksista eläintenpitokiellon määräämisessä törkeän eläinsuojelurikoksen kohdalla, ja toisekseen tiukennettaisiin sääntelyä perusmuotoisen rikoksen kohdalla, sisältää kuitenkin myös joitain ongelmia.

Vaikka muutosten tavoite olisikin hyväksyttävä ja kannatettava, on sääntelymuutoksia tehtäessä aina ensisijaisesti varmistuttava siitä, etteivät perusoikeudet vaarannu muutosten myötä. Eläintenpitokiellon haittoja voivat olla kiellon noudattamisen valvonnasta ja sen rikkomisen aiheuttamista toimenpiteistä eri osapuolille aiheutuvien kustannusten lisäksi etenkin kieltoon määrätyn henkilön eläintenpitoon liittyvän elinkeinon tai muun toiminnan rajoittaminen. Tästä

johtuen Suomen Asianajajat katsoo, että muutoksia koskevan päätöksenteon pohjaksi tulee saada riittävästi kriminaalipoliittista tutkimustietoa muun muassa siitä, millainen eläintepitokiellon ennaltaehkäisevä vaikutus tosiasiallisesti on eläinsuojelurikosten kohdalla.

Yhteenvetona Suomen Asianajajat korostaa, että rikosoikeudellisen järjestelmän uskottavuus ei synny vain ankaroittamalla säännöksiä, vaan myös ja ennen kaikkea siitä, että oikeusturva toteutuu yksilöiden tasolla.

Uusimäki Cecilia
Suomen Asianajajat